

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/179/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713207984
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5713207984.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Yvetty Dzugasovej, sudcov JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Adriany Gallovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska č. 5, IČO: 35 724 803, zastúpený spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska č. 5, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: 1/ Q. N., nar. XX.X.XXXX, bytom A. W. č. XX, 2/ Z. M., nar. XX.X.XXXX, bytom A. W. č. XX, obaja zastúpení advokátom JUDr. Andrejom Cifrom, so sídlom H., Ul. J. Z. č. X/A, o zaplatenie 2.402,- Eur s príslušenstvom, v konaní o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 7C/164/2013-338 zo dňa 3. marca 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 7C/164/2013-338 zo dňa 3. marca 2016 vo výroku, ktorým súd žalobu žalobcu zamietol, potvrdzuje.

Žalovaný 1/ má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Žalovaná 2/ a spoločnosť Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Nám. legionárov č. 5, IČO: 42 176 778 nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

V nenapadnutej časti zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Zamieta návrh spoločnosti Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Nám. legionárov č. 5, IČO: 42 176 778, na pribratie do konania ako osobitného subjektu konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu. Zároveň zamietol vzájomnú žalobu žalovaného 1/. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné uznesenie, ktoré bude vydané do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby, keďže na neho bola postúpená pohľadávka pôvodného veriteľa - Slovenskej sporiteľne, a.s. v rozpore s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „zákon o bankách“) v spojitosti s § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného ustanovenia zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu a len po realizácii výzvy na plnenie. Pokiaľ teda Slovenská sporiteľňa, a.s. postúpila Zmluvou o postúpení pohľadávok z 27.9.2012 pohľadávku z úveru v celom rozsahu žalobcovi, postupovala v rozpore s ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách, keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatný celý úver (nedošlo k vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti ani k odstúpeniu od predmetnej zmluvy). Vzhľadom na to, že žalobca nebol aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby, potom musel byť zamietnutý vzájomný návrh žalovaného 1/ na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie, resp. zmeny a vyhovievania žalobe. Uviedol, že v konaní predložil relevantné oznámenie postupcu žalovanému 1/ o postúpení pohľadávky spolu s podacím hárkom preukazujúcim odoslanie tejto písomnosti žalovanému 1/, ktoré bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd má povinnosť z tohto oznámenia vychádzať bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Dlužník sa v takomto prípade nemôže úspešne dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, ani jej prípadnej neexistencie. K uvedenému názoru poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 11.6.2003 sp. zn. 4Obo/210/2001, uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 30.11.2015 sp. zn. 8Co/564/2015 a uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 27.6.2014 sp. zn. 9Co/133/2013. Odvolateľ zdôraznil, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Účelom predmetného ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Aj podľa dôvodovej správy bolo hlavným účelom predmetného ustanovenia prelomenie bankového tajomstva a nie obmedzenie možnosti postúpiť pohľadávku. Zo zákona nevyplýva, že by podmienky uvedené v predmetom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. Aj prípadné porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. nemožno spojiť s občianskoprávnym následkom neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, keďže norma obsiahnutá v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. nezakladá občianskoprávnu povinnosť vo vzťahu ku klientovi, ale administratívnu zodpovednosť postihnutelnú Národnou bankou Slovenska podľa § 50 ods. 1 zákona o bankách. Odvolateľ mal za to, že doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi v zmysle spomínaného § 92 ods. 8 zákona o bankách nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky (rozhodnutia Okresného súdu Prievidza sp. zn. 8C/67/2013 a 12C/63/2014). Žalobca ďalej nesúhlasil s výkladom sporného ustanovenia zákona v tom zmysle, že banka mohla postúpiť len časť svojej pohľadávky, ktorá je splatná, ktorý názor odporuje gramatickému výkladu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. (rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici 15Co/511/2015 a 8Co/163/2015). Žalobca tiež poukázal na fakt, že obsah záväzku dlžníka sa postúpením pohľadávky nezmenil. Na podporu svojej argumentácie odvolateľ poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.5.2015, sp. zn. 8Co/163/2015, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 24.4.2014, sp. zn. 19C/34/2012, ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Žiline zo dňa 4.11.2015, sp. zn. 7Co/540/2015.

4. Žalovaný 1/ sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP toto rozhodnutie v zamietajúcom výroku v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne. V nenapadnutom výroku ostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

6. Vzhľadom na to, že krajský súd vo veci rozhodoval za účinnosti Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z., účinný od 1.7.2016), bol povinný pri svojom postupe aplikovať novú úpravu (§ 470 ods. 1 CSP) s tým, že účinky procesných úkonov súdu prvej inštancie ostali zachované (§ 470 ods. 2 CSP). Z uvedeného dôvodu použil pri odôvodňovaní rozhodnutia aj novú terminológiu - označenie „žalobcu“ a „žalovaného 1/ a 2/“ namiesto pojmov „navrhovateľ“, „odporca“, ako sa to uvádza v napadnutom rozsudku.

7. Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. (aktuálne sú kritériá odôvodnenia rozsudku predmetom úpravy § 220 ods. 2 CSP). Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

8. Na doplnenie považoval za nevyhnutné zdôrazniť, že aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.6.2010, sp. zn. 2Cdo 205/2009).

9. Podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou, aj bez súhlasu klienta.

10. Podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť banková pohľadávka postúpená (alebo jej časť), ak je (1) splatná, a to až po predchádzajúcej (2) písomnej výzve a kumulatívne ak je splnené (3) omeškanie dlžníka so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

11. Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky môže byť považované za zákonný predpoklad z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá kontrola je osobitne významná v priebehu trvania úverového vzťahu.

12. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 6Co 119/2013, 19Co 194/2015, 4Co 145/2014, Okresného súdu Trenčín vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 11C 233/2014, Okresného súdu Banská Bystrica vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 12C 152/2014, Okresný súd Galanta vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 15C 33/2014, Okresný súd Svidník vo veci 5C 430/2013, viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, napr. sp. zn. 6Co/674/2015). Ak zákonné predpoklady nie sú splnené, ide o právny úkon postúpenia contra legem a z toho dôvodu je absolútne neplatný pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). V takomto prípade tu nie je daná aktívna legitímácia žalobcu vo vzťahu k pohľadávke, ktorá doposiaľ nebola splatná.

13. V priebehu odvolacieho konania bol krajskému súdu doručený návrh Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS na vstup do konania podľa § 95 ods. 1 CSP. Uvedené združenie vstúpilo do konania podaním zo dňa 18.6.2013, teda za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ktorý umožňoval prítomnosť spotrebiteľských združení ako vedľajších účastníkov konania. Po prijatí civilnej rekonštrukcie účinnej od 1.7.2016 došlo k zásadnej zmene v relevantných procesných inštitútoch; podstata vedľajšieho účastníctva regulovaná ustanoveniami § 81-88 CSP nadobudla svoj pôvodný zmysel a doterajšie aktivity spotrebiteľských združení ako vedľajších účastníkov sú po zmene procesnej úpravy neprípustné. Vstup spomínaného združenia bol od 1.7.2016 možný len na základe ustanovenia § 95 ods. 1 CSP, ako to správne definovalo Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vo svojom podaní zo dňa 7.7.2016, avšak závisí len na vôli súdu, či s takýmto osobitým subjektom bude konať. Odvolací súd usúdil, že vzhľadom na štádium konania a správnosť záverov súdu prvej inštancie svedčiacich v prospech žalovaného 1/ ako spotrebiteľa nebol dôvod pribrať do konania subjekt, ktorý mienil zabezpečiť ochranu spotrebiteľských práv.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovanému 1/ ako úspešnej procesnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania pred súdom druhej inštancie rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

15. Krajský súd zároveň rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania žalovanej 2/ Z. M., voči ktorej bolo konanie zastavené rozsudkom č. k. 7C/164/2013-149 zo dňa 3.4.2014 z dôvodu späťvzatia žaloby a doposiaľ sa nerozhodlo o jej trovách na súde prvej inštancie. V aktuálnom odvolacom konaní jej žiadne trovy nevznikli, preto jej nepatrí nárok na ich náhradu.

16. V priebehu súdneho konania (do 1.7.2016) vystupoval v konaní aj vedľajší účastník - Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zastúpené advokátom, ktoré požadovalo náhradu trov konania. Krajský súd síce zamietol návrh daného subjektu na vstup do konania, avšak ešte pred nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku, ktorý znemožnil činnosť spotrebiteľských združení ako

vedľajších účastníkov v súdnych konaniach (viď výklad vyššie), združenie podalo vyjadrenie k odvolaniu, v spojitosti s ktorým úkonom mu vznikli trovy pozostávajúce z trov právneho zastúpenia advokátom. Krajský súd sa preto musel zaoberať uplatneným nárokom na náhradu trov odvolacieho konania a dospel k záveru, že tento danému subjektu nepatrí.

17. Oprávnenie právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, vystupovať v konaní ako vedľajší účastník vyplývala z výslovného znenia § 93 ods. 2 O.s.p. Je zjavné, že vstup takejto osoby do konania bol v princípe motivovaný snahou aktívne presadzovať práva spotrebiteľa s cieľom zabezpečiť čo najširšiu ochranu spotrebiteľských záujmov. Z obsahu ustanovenia § 25 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. vyplýva, že postavenie spotrebiteľského združenia v konaní ako účastníka je podmienené tým, že ochrana spotrebiteľa je hlavnou náplňou jeho činnosti, alebo je táto osoba uvedená v zozname oprávnených osôb vedenom Európskou komisiou. Právna úprava umožňujúca združeniu na ochranu spotrebiteľa vystupovať v civilnom procese bola prijatá do nášho právneho poriadku s cieľom presadiť záujmy spotrebiteľa. Pokiaľ takéto združenie vzniklo s deklarovaným cieľom chrániť spotrebiteľské práva a následne na tomto princípe vstúpilo do konania, je zjavné, že malo v zmysle právnej úpravy disponovať špecifickými odbornými vedomosťami, ktoré by boli spôsobilé zabezpečiť kvalifikovaný postup v konaní.

18. V posudzovanej veci vstúpilo do konania spotrebiteľské združenie zastúpené advokátom. Krajský súd nijako nespochybňuje právo kohokoľvek využiť služby advokáta a nechať sa v konaní zastúpiť. Podstatnou otázkou však v posudzovanom prípade bola účelnosť daného postupu, keďže trovy spojené s takýmto zastúpením by mal znášať žalobca. Ak samotné združenie vzniklo s cieľom podporovať práva spotrebiteľov na Slovensku, javilo sa odvolaciemu súdu nadbytočné využívať osobitné služby advokáta, pokiaľ sa predmet sporu týka hlavného predmetu činnosti združenia. Z obsahu informácií získaných na internetovej stránke <http://oz-hoos.wix.com/hoos> krajský súd navyše zistil, že dotknuté združenie vyvíja zjavne množstvo aktivít v oblasti poskytovania pomoci spotrebiteľom a na tieto účely disponuje špecifickými odbornými vedomosťami, ktoré sú z pohľadu odvolacieho súdu spôsobilé zabezpečiť riadne plnenie funkcií smerujúcich k ochrane spotrebiteľa.

19. Na záver treba dodať, že združeniu nie je nijako upreté právo na náhradu trov konania, ak mu takéto trovy v súvislosti s konaním vznikli. Podľa názoru krajského súdu však tieto trovy nezahňajú aj náklady spojené so zastúpením advokátom. Účelne vynaložené hotové výdavky si mohol vedľajší účastník uplatniť v súlade s civilno-procesnou úpravou, čo však neučinil.

20. Odvolací súd tiež dopĺňa, že obdobným prípadom náhrady trov konania uplatnenej vedľajším účastníkom sa zaoberal Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6MCdo/5/2013 zo dňa 19.3.2014, kde zaujal rovnaké stanovisko ako bolo formulované krajským súdom vyššie.

21. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).